

ترجمہ

حواہر الکلام

تجارت

جلد پنجم

تألیف استاد فقہا شیخ محمد حسن نجفی

ترجمہ، شرح و توضیح

دکتر اکبر نایب زاده

عضو هیأت علم دانشگاه آزاد اسلام

سرشناسه	: صاحب جواهر، محمدحسن بن باقر ۱۲۰۰ - ۱۲۶۶ ق.
عنوان قراردادی	: جواهرالکلام فی شرح شرایع الاسلام، فارسی - عربی، برگزیده، شرح.
عنوان و نام پدیدآور	: ترجمه جواهرالکلام: تجارت / مؤلف محمدحسن نجفی؛ ترجمه و شرح و توضیح اکبر نایب‌زاده.
مشخصات نشر	: تهران: خرسندی، ۱۳۹۴ -
مشخصات ظاهری	: ج ۵، ۳۷۶ ص.
شابک	: دوره: 978-600-114-293-2؛ ج. ۵: 978-600-114-441-7
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: ج. ۴-۹ (چاپ اول: ۱۳۹۴) (فیبا).
یادداشت	: کتاب حاضر ترجمه و شرح بخش تجارت از کتاب «شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام» تألیف محقق حلی است.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: محقق حلی، جعفر بن حسن، ۶۰۲-۶۷۶ ق. شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام -- نقد و تفسیر
موضوع	: فقه جعفری -- قرن ۷ ق و قانون تجارت (فقه)
شناسه افزوده	: نایب‌زاده، اکبر، ۱۳۲۴ - مترجم
شناسه افزوده	: محقق حلی، جعفر بن حسن، ۶۰۲ - ۶۷۶ ق. شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، برگزیده، شرح
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۴ ۴۰۴۲۳۶۷ ۳/۴۰۴۲۳۶۷ BP1۸۲
رده‌بندی دیویی	: ۲۹۷/۳۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۴۵۲۸۰۲

انتشارات خرسندی

نمایشگاه و فروشگاه کتب فقهی، حقوقی و مجموعه قوانین
تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، خیابان لبافی‌نژاد، نرسیده به خیابان دانشگاه،
پلاک ۱۷۴ واحد ۲

تلفن: ۵ - ۶۶۹۷۱۰۳۴ و ۵ - ۶۶۴۹۰۵۸۴

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: www.Khorsandypub.com

ترجمه جواهرالکلام: تجارت (جلد ۵)

تألیف استاد فقه شیخ محمد حسن نجفی

ترجمه، شرح و توضیح: دکتر اکبر نایب‌زاده

صفحه‌آرایی: الهام پیدایی

چاپ اول: ۱۳۹۴ - شمارگان: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۲۵۰۰۰۰۰ ریال

فهرست

نظر دوم

- ۱- چیزهایی که در مبيع داخل است..... ۱۱
- ۲- اگر بستانی فروخته است..... ۱۸
- ۳- اگر خانه فروخته است..... ۲۲
- ۴- درخت‌ها داخل در فروش خانه نیست..... ۲۶
- ۵- اگر چهاردیواری را بفروشد..... ۲۷
- ۶- اگر درختی را از بستانی استثناء کند..... ۲۸
- ۷- اگر زمینی را بفروشد..... ۳۱
- ۸- اگر خرما را گردافشانی کرده بفروشد..... ۳۵
- ۹- خریدار باید اجازه دهد تا رسیدن میوه‌ها روی درخت بماند..... ۳۶
- ۱۰- اگر خرما را گرده‌افشانی نکند بفروشد..... ۳۸
- ۱۱- اگر به غیر از بیع منتقل کند..... ۳۸
- ۱۲- اگر خرما به‌طور طبیعی گرده‌افشانی شود..... ۴۰
- ۱۳- در غیر خرما گرده‌افشانی نیست..... ۴۱
- ۱۴- اگر ده را بفروشد..... ۴۴
- ۱۵- اگر حمام را بفروشد..... ۴۵
- ۱۶- اگر برده را بفروشد..... ۴۶

فروع

- ۱۸- فرع دوم: خریدار باید اجازه دهد که میوه‌ها تا رسیدن روی درختان بماند ۵۰
- ۱۹- فرع سوم: هر دو می‌توانند درختان را آب دهند ۵۴
- ۲۰- فرع چهارم: سنگها هم داخل در زمین است ۵۷

نظر سوم در تسلیم

- ۲۱- اطلاق مقتضی وجوب فوری تسلیم مبیع و ثمن است ۶۲
- ۲۲- اگر هر دو از تسلیم امتناع کنند ۶۲
- ۲۳- تأخیر تسلیم تا مدت معین ۶۹
- ۲۴- قبض چیست ۷۲
- ۲۵- در قبض مال مقبول ادن لازم نیست ۸۱
- ۲۶- تخلیه برای تحویل ۸۳
- ۲۷- مال مشترک را بفروشد ۸۴
- ۲۸- تلف مبیع قبل از قبض ۹۳
- ۲۹- اگر مبیع قبل از قبض نقص پیدا کند ۹۷

مسائلی است

- ۳۰- مسأله اول: منافع مبیع مال خریدار است ۱۰۱
- ۳۱- مسأله دوم: مبیع با چیز دیگر مخلوط شود ۱۰۳
- ۳۲- مسأله سوم: اگر یکی از چند مبیع تلف شود ۱۰۵
- ۳۳- مسأله چهارم: مبیع را باید تخلیه کرده و تحویل دهد ۱۰۸
- ۳۴- مسأله پنجم: مبیع از دست فروشنده غصب شود ۱۱۰

مسائلی ملحق می‌شود

- ۳۵- مسأله یک: مبیع را قبل از قبض بفروشد ۱۱۴

- ۳۷- اگر طعام بود جایز نیست..... ۱۱۸
- ۳۸- روایات در این مورد..... ۱۲۰
- ۳۹- فروش چیزی که بدون خریدن مالک شده است..... ۱۲۶
- ۴۰- مسأله دو: از دیگری طلب دارد حواله کند..... ۱۲۸
- ۴۱- از مال من برای خودت چیزی بخر..... ۱۳۴
- ۴۲- مسأله سه: به صورت قرض یا حواله صحیح است..... ۱۳۸
- ۴۳- مسأله چهار: اختلاف پس از قبض..... ۱۴۰
- ۴۴- اگر خریدار در توزین حاضر بود..... ۱۴۴
- ۴۵- مسأله پنج: تحویل در محل عقد است..... ۱۴۸
- ۴۶- مطالبه قیمت چیزی که پیش خرید کرده مکروه است..... ۱۴۹
- ۴۷- اگر قرض بود بی اشکال است..... ۱۵۳
- ۴۸- اگر غضب شده بود در غیر بلد می تواند قیمت آن را بدهد..... ۱۵۵
- ۴۹- مسأله شش: ثمن عین بوده و فروخته شده است..... ۱۵۷
- نظر چهارم در اختلاف طرفین..... ۱۶۰
- ۵۰- در صورت اطلاق ثمن نقد غالب است..... ۱۶۰

مسائلی است

- ۵۱- مسأله اول: اختلاف در مقدار ثمن..... ۱۶۴
- ۵۲- مسأله دوم: اختلاف در نقد و نسیه بودن..... ۱۷۲
- ۵۳- مسأله سوم: اختلاف در مقدار مبیع..... ۱۷۸
- ۵۴- اختلاف در خود مبیع..... ۱۷۹
- ۵۵- اگر ورثه آنان اختلاف کنند..... ۱۹۱
- ۵۶- مسأله چهارم: اختلاف در صحت و بطلان معامله..... ۱۹۳

- نظر پنجم در شروط ضمن عقد ۲۰۳
- ۵۷- شروط جایز در ضمن عقد ۲۰۶
- ۵۸- شرط منافی مقضای عقد و شرط مجهول ۲۱۲
- ۵۹- شرط فعل ۲۱۴
- ۶۰- شرط غیرمقدور ۲۱۵
- ۶۱- اگر شرط ممتنع شود ۲۲۰
- ۶۲- شرط عتیق در فروش برده ۲۲۱
- ۶۳- خریدار آن را بابت کفاره می‌تواند آزاد کند ۲۲۸
- ۶۴- بیع با شرط فاسد ۲۳۴
- ۶۵- شرط ضمان (ضامن دادن) در بیع ۲۴۹
- ۶۶- اگر شرط انجام نشد ۲۵۱
- فرع**
- ۶۷- مشروط‌علیه به انجام شرط اجباز می‌شود ۲۵۲
- ۶۸- برده قبل از آزاد شدن بمیرد ۲۵۶
- نظر ششم در لواحق احکام عقود**
- ۶۹- کلی مجهول را نمی‌توان فروخت ۲۶۱
- ۷۰- بیع با مشاهده ۲۶۸
- ۷۱- ده ذرع زمین بفروشد و ابتدای آن را معلوم کند صحیح است ۲۷۰
- ۷۲- اگر معلوم نکند باطل است ۲۷۳
- ۷۳- اگر مبیع از آن مقدار کم‌تر بود ۲۷۶
- ۷۴- اگر مبیع از آن مقدار زیادتر بود ۲۸۱
- ۷۵- عقود مرکب مانند اجاره و بیع ۲۸۸
- ۷۶- ۲۹۲

فهرست‌های عمومی

۲۹۴	.....	اسامی مقدس
۲۹۵	.....	آیات کریمه
۲۹۶	.....	احادیث وارده
۲۹۹	.....	اعلام
۳۰۴	.....	شرح مختصری بر اعلام
۳۴۴	.....	منابع
۳۴۸	.....	شرح مختصری بر منابع
۳۷۱	.....	مواد قانونی
۳۷۳	.....	کتاب‌هایی که در نوشتن تعلیقات استفاده شده است
۳۷۶	.....	پایان